

Η άγνωστη λέξη «καθήκον» και η παραγωγή... τεμπέληδων

«Ακούω ότι το μεγαλύτερο σήμερα πρόβλημα των νέων μας είναι η ανεργία.

Διαφωνώ. Εδώ και τριάντα χρόνια είναι η... εργασία. Ο νέος δε φοβάται την αναδουλειά, φοβάται τη δουλειά. Μια οικογενειακή αντίληψη, ότι δουλειά είναι ό,τι δεν λερώνει, επεκτάθηκε και στο νέο-σουσουδιστικό σχολείο με ευθύνη των κομμάτων, που για λόγους ψηφοθηρίας απεδύθησαν σε μια χυδαία πολιτική παιδοκολακείας, η οποία μετά τη δικτατορία εξέθρεψε και διαμόρφωσε δύο γενιές "κουλοχέρηδων"... παιδιών δηλαδή που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα χέρια τους -πέρα από τη μούντζα- για καμιά εργασία από αυτές που ονομάζονται χειρωνακτικές, επειδή -τάχα- είναι ταπεινωτικές.

Κι ας βρίσκεται μέσα στη λέξη "χειρώναξ", σαν δεύτερο συνθετικό το "άναξ", που κάνει τον δουλευτή, τον άνακτα χειρών, βασιλιά στον χώρο του, βασιλιά στο σπιτικό του, νοικοκύρη δηλαδή, λέξη άλλοτε ιερή που ποδοπατήθηκε κι αυτή μες στην ασυναρτησία μιας πολιτικής που έδειχνε αριστερά και πήγαινε δεξιά και τούμπαλιν. Γι' αυτό τουμπάραμε...

Κάποτε, έγραφα πως η ανεργία στον τόπον μας είναι επιλεκτική, ότι δουλειές υπάρχουν αλλά ότι δεν υπάρχουν χέρια να τις δουλέψουν. Κι έπρεπε να **κατακλυσθεί** ο τόπος από 1,5 εκατομμύριο λαθρομετανάστες, για να αποδειχθεί ότι στην Ελλάδα υπήρχε δουλειά πολλή αλλ' όχι διάθεση για δουλειά. Τα παιδιά -τα μεγάλα θύματα αυτής της ιστορίας- είχαν γαλουχηθεί με τη νοοτροπία του «White collar workers».

Έτσι σήμερα, το πιο φτηνό εργατικό και υπαλληλικό δυναμικό είναι οι... πτυχιούχοι, που ζητούν εργασία ακόμη και στον ΟΤΕ ως έκτακτοι, τηλεφωνητές, προσκομίζοντας στα πιστοποιητικά προσόντων ακόμη και διδακτορικά! Γέμισε ο τόπος πανεπιστήμια, σχολές επί σχολών, επιστημονικούς κλάδους αόριστους, ομιχλώδεις και ασαφείς, απροσδιόριστου αποστολής και χρησιμότητας. Πτυχία-φτερά στον άνεμο σαν τις ελπίδες των γονιών, που πιστεύουν ότι τα παιδιά μόνον με τα «ντοκτορά» θα βρουν δουλειά. Έτσι παράγονται επιστήμονες που είναι δεκαθλητές του τίποτα, ικανοί μόνο για το δημόσιο ή για υπάλληλοι κάποιας πολυεθνικής.

Παρ' όλο που γέμισε η χώρα μας τεχνικές σχολές (τι ΤΕΛ, τι ΤΕΙ, τι ΙΕΚ!), οι πιο άτεχνοι νέοι είναι οι νέοι της Ελλάδος. Παίρνουν πτυχίο τεχνικής σχολής και δεν έχουν πιάσει κατσαβίδι οι πιο πολλοί. Δεν ξέρουν να διορθώσουν μια βλάβη στο αυτοκίνητό τους, στο ραδιόφωνο ή στο τηλέφωνό τους. Είναι άχρηστοι, ουσιαστικά χωρίς χέρια. Τώρα με τα ηλεκτρονικά ξέχασαν να γράφουν, ξέχασαν να διαβάζουν, εκτός φυσικά από "μηνύματα" του αφορήτου "κινητού" τους.

Τούτη η παιδεία, που όχι μόνο παιδεία δεν είναι αλλ' ούτε καν εκπαίδευση, αφού δεν καλλιεργεί καμιά δεξιότητα, εκτός από τη **ραθυμία**, την αναβλητικότητα και τον φόβο της δουλειάς, όχι μόνο δεν καλλιεργεί τον νέο εσωτερικά αλλά τον πετρώνει δημιουργικά σαν τα παιδιά της Νιόβης. Τα κάνει άχρηστα τα παιδιά για παραγωγική εργασία, γιατί ο θεσμός της παπαγαλίας και η νοοτροπία της ήσσοнос προσπάθειας, με το πρόσχημα να μην τα κουράσομε, τους αφαιρεί την αυτενέργεια, την πρωτοβουλία, τη φαντασία και την πρωτοτυπία. Το σχολείο, αντί να μαθαίνει τα παιδιά πώς να μαθαίνουν, τα νεκρώνει πνευματικά.

Δεν τα μαθαίνει πώς να σκέπτονται αλλά με τι να σκέπτονται. Έτσι τα κάνει πτυχιούχους βλάκες. Βάζει όρια στον ορίζοντα της σκέψης και των ενδιαφερόντων. Τα χαμηλοποιεί. Τα κάνει να βλέπουν σαν τα σκαθάρια κοντά, κι όχι να θρώσκουν άνω, να έχουν έφεση για κάτι πιο πέρα, πιο τρανό και πιο μεγάλο. Το **έμβλημα** πια του ελληνικού σχολείου δεν είναι η

γλαυξ, είναι ο παπαγάλος, ο μαθητής-βλαξ που καταπίνει σελίδες σαν χάπια και που θεωρεί ως σωστό ό,τι γράφει το σχολικό.[..]

Τούτη η παιδεία αποκεφαλίζει τα παιδιά. Τα κάνει ικανά να μην κάνουν τίποτε. Ούτε να βλαστημήσουν. Ακόμη και η αισχρολογία τους περιορίζεται στη λέξη που τα κάνει συνονόματα. Αν τους πεις βρισιά της περασμένης 20ετίας θα νομίσουν ότι μιλάς αρχαία Ελληνικά!

Είναι θλιβερή η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα, παρουσιάζε χθες και θα παρουσιάζει κι αύριο η ελληνική κοινωνία: να υπάρχουν άνθρωποι άνω των 65 ετών, άνω των 70 ετών, που, ενώ έχουν συνταξιοδοτηθεί, εργάζονται νυχθημερόν, για να συντηρούν τα παιδιά τους μέχρι να τελειώσουν τις ατελείωτες σπουδές τους, τα παιδιά που λιώνουν τα νιάτα τους στα "κηφηνεία", που πάνε σπίτι τους να κοιμηθούν την ώρα που οι Αλβανοί πάνε για δουλειά. Θα μου πείτε, τι δουλειά; Οποιαδήποτε δουλειά, αρκεί να είναι τίμια.

Όταν μικροί -ακόμη στο Δημοτικό- μαθαίναμε απέξω τον Τυρταίο (ποιος τολμά σήμερα να διδάξει Τυρταίο;), δεν τον μαθαίναμε για να γίνουμε πολεμοχαρείς αλλά για να νιώθουμε ντροπή, όταν στη μάχη της ζωής, στην πρώτη γραμμή είναι οι παλαιότεροι, οι "γεραιοί" και οι νέοι κρύβονται πίσω από τη σκιά τους. "Αισχρόν γαρ δη τούτο... κείσθαι πρόσθε νέων, άνδρα παλαιότερον". Σήμερα, βέβαια, οι **χειρωνακτικές** εργασίες ελέγχονται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα από ξένους. Στις οικοδομές μιλούν αλβανικά, στα χωράφια πακιστανικά. Σε λίγο, οι χειρωνακτικές επιχειρήσεις θα περάσουν στα χέρια των Κινέζων που κατασκευάζουν ήδη το μεγαλύτερο μέρος των τουριστικών ειδών που θυμίζουν... Ελλάδα. Ακόμη και τις σημαίες μας στην Κίνα τις φτιάχνουν!

Κι εμείς; Εμείς, όπως πάντα, φτιάχνουμε τα τρία κακά της μοίρας μας. "Φτιάχνουμε" τη ζωή μας στην τηλεοψία, που δίνει τα μοντέρνα πρότυπα οκνηρίας στη νεολαία, ποθούμε μια χρυσίζουσα ζωή σαν αυτήν που προσφέρει το "γυαλί", αγοράζουμε **πολυτελή** αυτοκίνητα με δόσεις, κάνουμε διακοπές με "διακοποδάνεια", εορτάζουμε με "εορτοδάνεια" και πεθαίνουμε με "πεθανοδάνεια". Έλεγε ο Φωκίων, που πλήρωσε τέσσερις δραχμές τη δεύτερη δόση του κωνείου που χρειαζόταν για να "απέλθει", πως στην Αθήνα δεν μπορεί ούτε δωρεάν να πεθάνει κανείς.

Έπρεπε να ζούσε τώρα... Λυπάμαι που θα το πω, αλλά πρέπει να το πω: το σχολείο, οι σχολές και τα ΜΜΕ σακάτεψαν και σακατεύουν τη νεολαία, γιατί μιλούν συνεχώς για τα δικαιώματά της -δικαιώματα στην τεμπελιά- και ποτέ για υποχρεώσεις, ποτέ για χρέος, ποτέ για καθήκον. Το καθήκον έγινε άγνωστη λέξη».

του Σαράντου Καργάκου* *Δημοσιεύθηκε: 22 Σεπτεμβρίου 2017*

* *Εκπαιδευτικός, ιστορικός, συγγραφέας*

Ασκήσεις:

- 1) Να ενημερώσετε συνοπτικά τους συμμαθητές σας στην τάξη για το περιεχόμενο του παραπάνω κειμένου (90-110 λέξεις) 25 μονάδες
- 2) Ποια αρνητικά στοιχεία της σύγχρονης ελληνικής εκπαίδευσης κατακρίνει ο συγγραφέας; (απάντηση σε παράγραφο 100-120 λέξεων) 10 μονάδες
- 3) Γιατί χρησιμοποιεί ο συγγραφέας εισαγωγικά στην προτελευταία παράγραφο («Κι εμείς; Εμείς, ... ούτε δωρεάν να πεθάνει κανείς.»); 5 μονάδες
- 4) Ποια η δομή και ο τρόπος ανάπτυξης της 1^{ης} παραγράφου του κειμένου; 10 μονάδες
- 5) Να προσδιορίσετε το ύφος του κειμένου λαμβάνοντας υπόψη: το θέμα, τη διάθεση και τον σκοπό του συγγραφέα, τα ρηματικά πρόσωπα, το λεξιλόγιο και τη λειτουργία της γλώσσας (μεταφορική-κυριολεκτική) 5 μονάδες

6) Να γράψετε προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις: **έμβλημα, χειρωνακτικές, ραθυμία, κατακλυσθεί, πολυτελή. 5 μονάδες**

ΕΚΘΕΣΗ: Σε ένα άρθρο για τη σχολική σας εφημερίδα να εξηγήσετε πώς και γιατί το ελληνικό σχολείο και η νοοτροπία της ελληνικής οικογένειας ευθύνεται στις μέρες μας για την αύξηση της ανεργίας και της εργασιακής αλλοτριώσης των νέων στη χώρα μας. Επίσης, να προτείνετε αλλαγές στο σύστημα εκπαίδευσης οι οποίες μελλοντικά θα μπορούσαν να συμβάλουν καθοριστικά στην αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων. 40 μονάδες